

Κυριακή Τελώνου και Φαρισαίου

/ Γενικά Θέματα

Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

Δύο εβδομάδες πριν ακούσαμε στο Ευαγγέλιο την ιστορία του Βαρτίμαίου και την προηγούμενη εβδομάδα την ιστορία του Ζακχαίου.

Ο Βαρτίμαιος ήταν τυφλός, ίσως όλη του τη ζωή, η ίσως κάποια συγκεκριμένη στιγμή είχε εικόνα όλης της ομορφιάς του κόσμου, των ανθρώπινων προσώπων, την ομορφιά από κάθε τι που τον συνέδεε κατευθείαν μέσω της κτίσης με τον Θεό που δημιούργησε τα πάντα. Ήταν ένας τυφλός άνθρωπος.

Μια ημέρα ένα πλήθος πέρασε δίπλα του, ένα παράξενο πλήθος - όχι απλά ένα θορυβώδες πλήθος περαστικών, αλλά ένα πλήθος που είχε έναν πυρήνα, και ο πυρήνας αυτός ήταν ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Ο Βαρτίμαιος αντιλήφθηκε την ιδιαιτερότητα αυτού του πλήθους και ρώτησε ποιός ήταν εκείνος που το ένωνε σε ένα σύνολο· και τότε άρχισε να κραυγάζει για βοήθεια, για να ελευθερωθεί από την τυφλότητά του.

Πόσες φορές δεν είμασταν τυφλοί, η πόσα πολλά χρόνια δεν ζήσαμε όλοι σαν

τυφλοί; Τυφλοί στην αποκάλυψη του Θεού που μας προσφέρει ο κόσμος· τυφλοί στην ομορφιά, όχι στην εξωτερική της ποιότητα αλλά στην λάμψη της θεϊκής λάμψης και ομορφιάς όπως μας αποκαλύπτεται. Πόσο συχνά δεν κοιτάξαμε πρόσωπα δίχως ποτέ να δούμε ότι είναι εικόνες του Θεού που θα πρέπει να μας φέρνουν σ' επαφή με τον Θεό, και να μην στέκουν ανάμεσα σε μας και τον Θεό σαν πειρασμός. Πόσο συχνά πέρασε ο Χριστός δίπλα μας και ποτέ δεν προσέξαμε την παρουσία Του;

Ας προβληματιστούμε και ας αναρωτηθούμε όχι μόνο πόσο συχνά είμασταν τυφλοί στο παρελθόν, αλλά πόσο είμαστε την παρούσα στιγμή. Ο Χριστός βρίσκεται ανάμεσα μας. Το αντιλαμβανόμαστε; Ένας Πατέρας της Ερήμου είχε πει : «Όποιος είδε τον πλησίον του έχει δει τον Θεό». Ναι μια εικόνα του Θεού, μια αληθινή εικόνα. Κατεστραμμένη στην πραγματικότητα, όπως τόσες πολλές εικόνες είναι βεβηλωμένες ή κατεστραμμένες· κατεστραμμένες σε βαθμό που, κάποιες φορές δεν αναγνωρίζονται, και όμως είναι μια θεία εικόνα.

Την προηγούμενη εβδομάδα ακούσαμε για τον Ζακχαίο. Ο Ζακχαίος ξεπέρασε έναν άλλον πειρασμό που μας είναι πολύ γνωστός, αυτόν της ματαιότητας· η ματαιότητα που σημαίνει την προσκόλλησή μας σε πράγματα ασήμαντα και η προσπάθειά μας να προκαλέσουμε μέσα από αυτά τον θαυμασμό άλλων ανθρώπων που δεν έχουν δικαίωμα να κρίνουν, επειδή είναι επίσης δέσμιοι στην ίδια μικρότητα της καρδιάς και του νου. Η ματαιότητα, κατά τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακας, είναι υπερηφάνεια ενώπιον του Θεού και δειλία ενώπιον των ανθρώπων· μια επιθυμία να μην κριθούμε, να μην καταδικαστούμε, αλλά να μας θαυμάζουν, να μας επαινούν, να μας επιδοκιμάζουν ακόμα για πράγματα που δεν έχουν κάποια αξία, απλά και μόνο να μας επιδοκιμάζουν.

Πρότεινα την προηγούμενη εβδομάδα ότι πρέπει να εστιάσουμε την προσοχή μας σε αυτήν την ιδιαίτερη για μας αμαρτία και να αναρωτηθούμε πόσο είμαστε ανεξάρτητοι από την κρίση των ανθρώπων, πόσο είμαστε αδιάφοροι στην κρίση της δικής μας συνείδησης και μέσα από αυτήν, στην κρίση του ίδιου του Θεού;

Σήμερα έχουμε να κάνουμε με μια τρίτη εικόνα· με την ιστορία του Φαρισαίου και του Τελώνη. Ο Τελώνης είχε συναίσθηση της αναξιότητάς του, ότι ήταν ανάξιος να παρουσιαστεί ενώπιον του Θεού, αλλά επίσης ότι ήταν ευπρόσδεκτος στην συντροφιά αξιολύπτων ανθρώπων, που ο Θεός θα αποδεχόταν. Ήλθε στην πόρτα του Ναού και δεν μπορούσε να διασχίσει το κατώφλι γιατί γνώριζε ότι σε αυτόν τον κόσμο τον ακάθαρτο, τον μολυσμένο, τον βεβηλωμένο από την ανθρώπινη αμαρτία, από το αίμα και το κακό σε όλες του τις μορφές, ο Ναός ήταν ένας τόπος αφιερωμένος μόνο στον Θεό. Όλος ο υπόλοιπος κόσμος, για να χρησιμοποιήσω μια φράση του Σατανά που πείραξε τον Κύριο, όλο τον υπόλοιπο κόσμο «τον παρέδωσε

ο άνθρωπος σ' εμένα». Αλλά ο ναός είναι ένας χώρος όπου άνθρωποι της πίστης, αδύναμοι αλλά με πίστη στον Θεό, είναι αποκομμένοι από τούτο το βασίλειο του τρόμου που είναι το δράμα της Θεϊκής ομορφιάς, της κατοικίας του Ενός που δεν έχει τόπο να «κλίνει την κεφαλή», σ' έναν κόσμο που τον έκλεψαν απ' Αυτόν και παραδόθηκε στα χέρια του αντιπάλου.

Ο Τελώνης στάθηκε στην είσοδο του Ναού, γνώριζε ότι ανήκε στο βασίλειο του κακού, και δεν μπορούσε να εισέλθει στον ιερό χώρο του Θεού· και όμως, ένοιωσε τη διαφορά, ο τρόμος τον συνέιχε και μια αίσθηση λατρείας για το βασίλειο του Θεού. Χτυπούσε το στήθος του ζητώντας έλεος γιατί δεν μπορούσε να ελπίζει και να υπολογίζει σε τίποτα άλλο.

Και ο Φαρισαίος στάθηκε στο μέσον της Εκκλησίας· είχε μπει στο ναό και είχε πάρει τη θέση του εκεί σαν κάποιος που είχε το δικαίωμα να βρίσκεται εκεί. Γιατί; Όχι επειδή ήταν ένας άνθρωπος με αγνή καρδιά, αλλά επειδή ήταν πιστός στον κάθε τυπικό κανόνα που είχε καθιερωθεί από τη Συναγωγή, όπως ένας αριθμός από εμάς είναι πιστός στους εξωτερικούς τύπους της ζωής που δεν μας αγγίζουν καν, που δεν φτάνουν στην καρδιά μας, που δεν δίνουν νέο σχήμα και νόημα στις σκέψεις μας.

Έτσι πάλι, βρισκόμαστε ενώπιον δύο ανδρών και ο Χριστός μας ρωτά: ποιός είσαι; Είσαι κάποιος που συναισθάνεται τόσο βαθιά την ιερότητα του Θεού, που γνωρίζει ότι, εκτός από έναν Θεό που θα κατέβαινε στη γη για να μας θεραπεύσει και να μας σώσει, δεν θα υπήρχε τρόπος να Τον προσεγγίσουμε. Η είμαστε σαν τον Φαρισαίο που θα έλεγε στον Θεό, που θα Του έλεγε κατάμουτρα: Έκανα ο,τι ήταν γραμμένο να γίνει. Δεν έχεις κάτι να μου ζητήσεις! ... Δεν είμαστε τόσο υπερήφανοι όπως ο Φαρισαίος, ούτε έχουμε το σταθερό θάρρος να είμαστε τόσο πιστοί όσο ήταν εκείνος στην πλήρη τήρηση του γράμματος του νόμου.

Ας αναρωτηθούμε λοιπόν: μιμούμαστε τον Φαρισαίο στα έργα του, εξωτερικά πιστοί στα δόγματα της Χριστιανικής μας πίστης; Και πέρα από αυτό, επιτρέπουμε στην πίστη μας να μεταστρέψει την καρδιά μας, να κυβερνά την θέληση μας, και να φωτίζει το νου μας;

Αυτήν την εργασία μας προσφέρει το σημερινό Ευαγγέλιο. Σκεφτείτε το. Θα είναι ένα ακόμα βήμα για να πάρουμε μια απόφαση ώστε να μην καταδικαστούμε. Αμήν.

Απόδοση Κειμένου: www.agiazoni.gr

Πρωτότυπο Κείμενο

1993, February 7th

In the name of the Father, the Son and the Holy Ghost.

Two weeks ago we heard the Gospel relating the story of the blind man, Bartimaeus (St Luke XVIII :35-43), and last week that of Zacchaeus (St Luke XIX: 1-10).

Bartimaeus had been blind, perhaps all his life, or perhaps at a certain moment he had lost sight of all the beauty of the world, of human faces, of everything that related him directly through the created world to God who made all things. He was a blind man. One day a crowd passed by him, a strange crowd - not just a noisy crowd of passers-by, but a crowd that had a centre, and the centre was the Lord Jesus Christ. Bartimaeus perceived the uniqueness of this crowd and asked who it was that made it into a whole; and then he began to cry for help, to be freed from his blindness.

How many times have we been blind, or how many years have we all lived blind? Blind to that revelation of God which the created world is offering us; blind to beauty, not to its external quality but to the shining of the divine wisdom and the divine beauty through it. How often have we looked at faces and never seen that they are icons of God that should relate us to God, and not stand between God and us as a temptation. How often has Christ passed quite close to us and we have never noticed His presence and His passing?

Let us reflect on ourselves and ask ourselves not only how often we were blind in the past, but how blind we are at this present hour. Christ is in our midst. Are we aware of it? Christ meets us in every person. Are we aware of that? One of the Desert Fathers said: \”He who has seen his neighbour has seen his God\”. Yes, an image of God, a real image. Damaged indeed like so many icons, desecrated or damaged; damaged to the point, at times, of being unrecognisable, and yet, a divine image.

Last week we heard about Zacchaeus.

Zacchaeus overcame another temptation which is very familiar to us, that of

vanity; vanity that consists in attaching ourselves to things of no value and trying to derive through them the admiration of other people who have no right to judge, because they also are prisoners of the same smallness of mind and smallness of heart. Vanity, in the words of St John Climacus, is arrogance before God and cowardice before men; a desire not to be judged, not to be condemned, but to be admired, to be praised, to be approved of, even for things that are not worthy of approval, just to be approved.

I suggested last week that we must concentrate our attention on that particular sin of ours and ask ourselves how dependent am I on the judgement of men, how indifferent am I to the judgement of my own conscience and beyond it, through it, of God Himself? How much do I look for approval and admiration of things that are unworthy of me, not only to speak of God?

Today we are confronted with a third image; we are confronted with the story of the Pharisee and of the Publican (St Luke XVIII: 10-14). The Publican was aware of his unworthiness, he was aware that he was unworthy of presenting himself before the face of God, but also of being admitted into the company of respectable people, people of whom God would approve. He came to the door of the Temple and could not cross the threshold because he knew that in this world soiled, polluted, desecrated by human sin, by blood and evil in all its forms, the Temple was a place which was devoted to God alone. All the rest of the world, to use a phrase of Satan tempting Christ, all the rest of the world "has been betrayed into my hands by man". But the Temple is a space which men of faith, frail indeed but believing in God, cut out of this realm of horror to be a vision of divine beauty, a dwelling place for the One who has nowhere to rest His Head in a world that was stolen from Him and betrayed into the hands of the adversary.

As the Publican stood on the threshold he knew that he belonged to the realm of evil, and had no access into the realm of God; and yet, he felt the difference, he felt horror at himself and a sense of worship, of adoration with regard to the Divine Realm. He beat his chest and asked for mercy because there was nothing else he could hope for and count on.

And the Pharisee stood right in the middle of the Church; he had walked in and taken his stand there as one who had the right to be there. Why? Not because he was a man of pure heart, but because he was faithful to every one of the formal rules established by the Synagogue, as a number of us are faithful to the outer, external rules of life that do not penetrate even through our skin, which do not reach our heart, which do not give a new shape and meaning to our thoughts.

So, again, we are confronted by two men and asked by Christ: who are you? Are you one who is so deeply aware of the sanctity of God that he knows that, apart from a God who would step down to us to heal and save, there is no access to Him. Or are we like the Pharisee who would say to God, throw it in His face: I have done all that is prescribed. You have nothing to ask of me!.. We are not that arrogant because we have not even the courage of being arrogant as the Pharisee was, neither have we got the constancy of courage to be as faithful as he was to the full of the life of the law.

Let us ask ourselves then: do we emulate the Pharisee in deed, outwardly faithful to all the tenets of our Christian Faith? And beyond this, do we allow our faith to transform our heart, to rule our will, to enlighten our mind?

This is the task which the Gospel offers us. Think about it. It will be one more step to pronouncing upon ourselves a judgement so that we are not condemned. Amen.

Πηγή: agiazoni.gr